

Дакле, то је отприлике формула. Прави лидер. Јасна визија. Солидан и сложан тим. Патриотизам који мотивише на превазилажење сопствених снага. Вера у успех. И, разуме се, мало среће.

Говорим, наравно, о фудбалској репрезентацији Србије која се, одигравши вероватно најбољу утакмицу у последњих неколико деценија, тријумфално пласирала на светско првенство у Јужној Африци. Али је формула, као што се да приметити, заправо универзална. И, нажалост, очигледно још увек далеко од примењивости на утакмице које српски тим игра на политичком и економском терену. Све у свему, признајем да ме помало плаши помисао да још од селектора Ивице Осима и оне „крње“, али импресивне репрезентације с почетка деведесетих, којој је из политичких разлога забрањен наступ и врло вероватни тријумф на ЕП у Шведској, „наши“ нису играли бољи фудбал. А сви знамо шта се дешавало после.

Но, вратимо се српској политичкој арени, на којој се игра углавном траљаво, а чак и када се догоди неки појединачни бљесак или успешна серија, ефекти се брзо проћердају и загубе у низу почетничких грешака, сувишних дриблинга, аутоглова и свађе око заслуга. Примери су безбројни, и зато ћемо узети само најсвежији и најупечатљивији.

Држави попут Србије, са њеном величином, проблемима, наслеђем и окружењем, није лако да води колико-толико самосталну спољну политику. И још да у томе буде релативно успешна. Унутар само годину дана постигнут је значајан успех у Генералној скупштини УН и на спречавању, односно успоравању процеса признавања независности Косова, реализован је гасни споразум са Русијом, односи са САД нормализовани у границама могућности, откривене заборављене перспективе у сарадњи са Покретом несврстаних и дошло до озбиљног отварања према Кини, коју су српски постпетооктобарски лидери и „експерти“ практично избрисали са политичке мапе света.

Нема много влада и држава које се могу похвалити да су у размаку од неколико месеци

угостиле америчког потпредседника и руског председника и чији су лидери, у периоду између та два догађаја, на највишем нивоу примљени у Пекингу, престоници Кине и можда – како тренутно ствари стоје – читавог 21. века.

Наравно да прича по било којој од ових тачака није завршена и да може попримити неповољан ток. И наравно да опозиција, а богме и неки делови владајуће коалиције, имају право да на ту ствар гледају и другачијим очима. Али нико коме је стало до Србије и до објективности не може порећи да горенаведени спољнополитички биланс делује, ако не импресивно, а оно барем охрабрујуће и заслужује, макар и условну, општу подршку.

А шта смо ми урадили? Изузетно успешна посета државног врха Кине остала је готово потпуно у сенци локалне драме око измене закона о медијима и више је се нико и не сећа. Пробој према Покрету несврстаних у добром делу про-западне и тзв. либералне српске јавности дочекан је са подсмехом и готово расистичким предрасудама. А и предстојећа историјска посета руског председника Медведева на најбољем је путу да се претвори у скандал због афере са променом назива београдских улица које су носиле имена совјетских војсковођа из другог светског рата, као и тенденциозним маргиналијама по београдској штампи које се тичу детаља протокола и трошкова његове посете („Зашто неће преспавати у Београду? Колико трубача и званица? Ко ће то платити?“).

Ценим отвореност и подржавам све мере усмерене на штедњу у државној каси. Али се нешто не сећам да сам у српским новинама читао о томе колико су коштали обезбеђење и организација посете потпредседника Бајдена!? У Београду и данас постоје три улице са именима америчких председника, чији називи никоме не сметају и никоме није пало на памет да их мења, чак ни онда када су америчке бомбе падале по српским градовима и улицама. Али коме је, забога, онда пало на памет да из назива београдских улица избацује совјетске/руске генерале и маршале који су Београд и Србију ослобађали? Шта ли је стајало у главама оних који су ту одлуку доносили, оних који су је изгласали и оних који су је одобрили? Колико заслепљеног антикомунизма, тупавог реваншизма или про-западног удвориштва је било потребно да се учини тако нешто!? И то у време када је цела Европа обузета гасном грозницом и дилемом како се поставити према обновљеној моћи и утицају Русије. И у тренутку када је цео свет заокупљен обележавањем јубилеја антифашистичке борбе. А те борбе и те победе, свиђало се то некоме или не, свакако не би било без славе руског (совјетског) оружја и беспримерних жртава.

Како се овде скоро у свему касни за светом, тако је и код наше интелектуалне и

политичке елите тек данас, односно у последње време, на сцену ступило изједначавање „левог“ и „десног“ тоталитаризма, које је у једном делу западне политичке науке било актуелно у јеку хладног рата, дакле, у петој и шестој деценији прошлог века, а у источној Европи раних деведесетих година. Било да је реч о нашем локалном, балканском, или, пак, глобалном и планетарном плану, победа над фашизмом напросто се не може испрати и дестиловати од руског (совјетског) печата и крви, ма колико да то неким ушима не прија да чују. Што не значи да не треба разговарати о врлинама и манама совјетског система „реалног социјализма“ – као и актуелног „реалног капитализма“, уосталом.

Та дебата, укључујући и ону о томе шта се догађало у Београду и Србији у месецима и годинама након октобра четрдесет четврте, треба да се води отворено и поштено. И то управо због будућности, пре него због пуког утврђивања истине о контроверзној прошлости. (О томе бисмо, узгред речено, могли доста да научимо баш од Русије.) Али без обзира на ток и могући исход те неопходне унутрашње дебате, председнику Русије, као и потомцима црвеноармејаца погинулих у борбама за ослобођење Београда, сви скупа, данас и овде, дугујемо једно велико и искрено извињење. И то не само због скандала са улицама.